

Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ 07 nr. 274
26 mai 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.118/2020 privind răspunderea civilă și cerințele de asigurare a operatorilor aerieni și a operatorilor de aeronave

(nr.120 din 28.04.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat în titlu, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului și a Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel în concordanță cu art.66 și art.72 din Constituție.

3. Potrivit Notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în scopul consolidării cadrului normativ existent, prin rectificarea incongruențelor dintre actuala redacție a Legii nr.118/2020 privind răspunderea civilă și cerințele de asigurare a operatorilor aerieni și a operatorilor de aeronave și Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017, precum și extinderea ariei de reglementare a Legii nr.118/2020 asupra întregului spectru de activități ce fac parte din aviația civilă a Republicii Moldova.

5. Întru respectarea art. 21 alin.(1) lit.e) din Legea nr.100/2017, proiectul de lege necesită a fi supus consultării publice, de către autoritățile a căror competență au tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ. Astfel, considerăm necesar a fi prezentate avizele:

- Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, care deține calitatea de organ central de specialitate în domeniul aviației civile, și care potrivit art.6 alin.(3) lit.a) din Codul aerian, are ca atribuție principală elaborarea și prezentarea

pentru aprobare Guvernului a documentelor de politici care conțin vectorii de dezvoltare a aviației civile, precum și a proiectelor de legi și de alte acte normative de implementare a acestora;

- Autorității Aeronautice Civile, care în conformitate cu art.17 alin.(2) din Legea nr.118/2020 este autoritatea responsabilă de procedurile de punere în aplicare, de complianță, de supraveghere și de monitorizare a activităților, care decurg din implementarea legii vizate.

6. Luând în considerare că prin proiectul legii, se propune modificarea Legii nr.118/2020, atragem atenția că această Lege a transpus Regulamentul (CE) nr.2027/97 al Consiliului din 9 octombrie 1997 privind răspunderea operatorilor de transport aerian în caz de accidente, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 285 din 17 octombrie 1997 și Regulamentul (CE) nr.785/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind cerințele de asigurare a operatorilor de transport aerian și a operatorilor de aeronave, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 138 din 30 aprilie 2004. Totodată menționăm că, Legea nr.118/2020 a fost adoptată în vederea executării prevederilor Anexei III a Acordului privind spațiul aerian comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre (ratificat prin Legea nr.292/2012). Astfel, ținând cont de cele expuse, dar și de prevederile art.36 din Legea nr.100/2017, considerăm oportun ca Centrul de armonizare a legislației să se expună asupra nivelului de compatibilitate a proiectului de lege cu legislația comunitară.

7. Deoarece proiectul de lege propune extinderea ariei de reglementare a Legii nr.118/2020 asupra întregului spectru de activități ce fac parte din aviația civilă a Republicii Moldova, acesta vizează și are impact asupra activității de întreprinzător. Respectiv, în conformitate cu art.13 alin.(2) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art.25 alin.(2) din Legea nr.100/2017, este necesară prezentarea actului de analiză a impactului de reglementare, care este parte integrantă a Notei informative a proiectului de act normativ. Acesta reprezintă argumentarea în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ, analiza de impact asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului.

Consecvent, subliniem că potrivit art. 34 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător se remit spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare.

Reținem, că Nota informativă la propunerea legislativă nu face referință la actul de analiză a impactului de reglementare.

II. Observații de ordin juridic și tehnico-legislativ

• La art. I:

1. În dispoziția **Art. I**, numărul legii și sursa publicării sunt indicate nerespectându-se regulile tehnicii legislative și prevederile art.42 alin.(5) din Legea nr.100/2017, din aceste considerente propunem următoarea redacție a acesteia:

„ *Legea nr.118/2020 privind răspunderea civilă și cerințele de asigurare a operatorilor aerieni și a operatorilor de aeronave (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.199-204, art.402), se modifică după cum urmează:*”

2. La pct.2:

- referitor la modificarea art.3 alin.(2) lit.c), atenționăm că cuprinsul acesteia corespunde și transpune expres lit.c) din alin.(2) al art.2 din Regulamentul (CE) nr.785/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind cerințele de asigurare a operatorilor de transport aerian și a operatorilor de aeronave. Totodată, în cazul adoptării modificărilor propuse, ce vizează substituirea cuvintelor „*paraplanoare și deltaplane cu motor*” cu cuvintele „*parapante, moto parapante și deltaplane fără motor*”, nu este clar dacă Legea nr.118/2020 se va aplica sau nu „*paraplanoarelor și deltaplanelor cu motor*”;

- în ceea ce privește modificarea propusă pentru lit.e) și anume utilizarea sintagmei „*aeronave ultra ușoare*”, atragem atenția că în Codul aerian este utilizată noțiunea de „*aparate de zbor ultraușoare*”. Astfel, în scopul unificării terminologiei utilizate, dar și a excluderii posibilelor erori în aplicare, este necesar a se revizui termenul de „*aeronavă ultra ușoară*”.

3. La pct.3:

- menționăm că noțiunile „*aeronavă*”, „*aeronavă fără pilot*”, și „*spațiu aerian național*” corespund definițiilor acestor noțiuni din Codul aerian, astfel în temeiul art.55 alin.(1) din Legea nr.100/2017, care prevede că „în cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține”, respectiv la definirea acestor noțiuni se va face trimitere la Codul aerian;

- la noțiunea „*aviație generală*”, relevăm că noul cuprins al acesteia, propus prin proiectul de lege, este confuz. Luând în considerare că, potrivit Notei informative, proiectul de lege are drept scop ajustarea terminologiei și noțiunilor din Legea nr.118/2020 la cele utilizate în Codul aerian, menționăm că art.31 din Codul aerian reglementează *Operațiunile necomerciale (aviația generală)*, în acest context în definirea noțiunii „*aviație civilă*”, considerăm oportun a se face trimitere doar la art.31 din Codul aerian.

4. La pct.4:

- se propune completarea art.14 cu alin.(2¹), care dispune ca *cuantumul minim al asigurării în cazul operațiunilor aeriene necomerciale cu aeronave cu o MTOM de 2 700 kg sau mai puțin, care efectuează zboruri doar în spațiul aerian național, este de 10 000 DST pe fiecare pasager*. Atenționăm că sub aspect comparabil cu normele alineatelor (2) și (3) din art.14, conținutul alin.(2¹) nu este formulat cu suficientă precizie, deoarece nu este clar la care asigurare se face referire. În plus, menționăm că art.1 din Legea vizată prevede că, prezenta lege stabilește regimul răspunderii civile a operatorilor aerieni și a operatorilor de aeronave care efectuează operațiuni aeriene civile pentru daunele cauzate *pasagerilor, bagajelor, trimiterilor poștale, mărfurilor și părților terțe*, precum și limita minimă a sumelor asigurate pentru acoperirea corespunzătoare a răspunderii civile. În acest context, este necesară completarea alin.(2¹) cu detalii ce țin de subiectul asigurat și cazurile pentru care se încheie contracte de asigurare (vătămare, deces).

Obiecția este valabilă și pentru alin.(2²).

De asemenea, relevăm, că prevederea alin.(2¹) necesită a fi reexaminată și sub aspectul proporționalității, deoarece reiese că în cazul operațiunilor aeriene necomerciale cu aeronave cu o MTOM de 2700 kg sau mai puțin, *care efectuează zboruri doar în spațiul aerian național* cuantumul asigurării minime va fi 10000 DST pe fiecare pasager, iar în același timp alin.(2), enunțul doi stabilește că ”în cazul operațiunilor necomerciale ale aeronavelor cu o MTOM de 2700 kg sau mai puțin, cuantumul asigurării minime este de 100000 DST pe fiecare pasager”.

În acest context, pentru rigoarea exprimării și și claritatea stilului normei, sugerăm comasarea alin.(2¹) propus prin proiectul de lege cu alin.(2) existent.

- referitor la **alin.(2²)**, atenționăm că completarea cu prevederi care reglementează cuantumul minim al asigurării pentru toate tipurile de operațiunilor aeriene cu *baloane* și *planoare* în spațiul aerian național, **nu se încadrează în obiectul de reglementare a Legii nr.118/2020**. În acest sens, remarcăm literele d) și e) din alin.(2) art.3 din Legea nr.118/2020, unde expres este stabilit că aceasta nu se aplică *baloanelor captive, planoarelor cu motor*, cu o MTOM mai mică de 500 kg și aeronavelor ultra ușoare, care sunt utilizate în scop necomercial sau sunt utilizate în zboruri locale de instruire (*în redacția propusă la pct.2 din proiectul de lege*).

Din cele menționate rezultă că, Legea nr.118/2020 nu reglementează și nu se extinde asupra baloanelor captive și planoarelor cu motor, fapt ce denotă că, în temeiul prevederilor legale menționate, intervine necesitatea reevaluării completărilor propuse pentru art.14 sau modificarea alin.(2) din art.3 din Lege.

5. La **pct.5:**

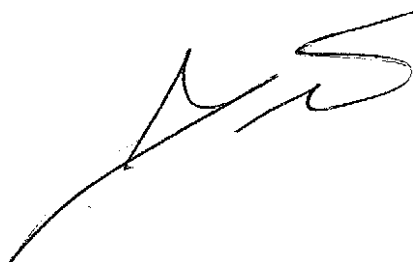
- modificarea alin.(2) al art.15, relevăm că potrivit acestui alineat cuantumul minim al asigurării de răspundere civilă față de părțile terțe per accident pentru fiecare aeronavă în parte este stabilit în anexele nr.2 și 3 din legea vizată, iar prin modificarea propusă la acest punct se va stabili că *cuantumul minim al asigurării de răspundere civilă față de părțile terțe per accident pentru fiecare aeronavă care efectuează zboruri pe teritoriul UE și în afara teritoriului UE, precum și în Republica Moldova este stabilit în anexele nr.2 și 3 din lege*. Menționăm că, anexele nr.2 și nr. 3 la Legea nr.118/2020 prevăd cuantumurile minime ale asigurării de răspundere civilă față de părțile terțe pentru operatorii aerieni/operatorii de aeronave care operează zboruri pe teritoriul UE, în afara UE, și nicidecum pe teritoriul Republicii Moldova. Respectiv, în cazul dat apare întrebarea: *conform căror criterii se va stabili cuantumul minim al asigurării de răspundere civilă față de părțile terțe per accident pentru fiecare aeronavă care efectuează zboruri în Republica Moldova?*

- la alin.(4), completarea propusă se impune a fi revizuită în coroborare cu alin.(3) din art.15 la care se face trimitere și care deja reglementează operatorii aerieni care efectuează zboruri specifice operațiunilor de aviație generală sau operațiunilor comerciale specializate *în spațiul aerian național*.

• **La Art. II** se prevede intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial, reținem că potrivit art.56 din Legea nr.100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Totodată, potrivit alin.(3) din același articol, *„intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar*

în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărîrilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative, ori dacă există alte circumstanțe obiective”. În acest sens, urmează a fi aduse argumente privind circumstanțele obiective ce justifică excepția de la regula generală.

Fără a diminua importanța și necesitatea proiectului de lege avizat, relevăm că acesta necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate, cu asigurarea respectării procedurii legislative și avizării de către autoritățile a căror competență au tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex. A. Suruceanu
tel. 820-559